

**रामधुनी नगरपालिकाको
वस्तुगत विवरण
(MUNICIPALITY PROFILE)**

रामधुनी नगरपालिका कार्यालय

सुनसरी, प्रदेश नं. १
२०७४

प्रकाशकीय

नेपालाई हालसालै विभिन्न गाउँपालिका र नगरपालिकाहरूमा पुनर्वर्गिकरण गरिएको छ । नयाँ वर्गिकरणमा कतिपय गाउँहरू नगरपालिकामा परिणत भएका छन् भने कतिपय भने गाउँपालिकाका रूपमा रहेका पाइन्छन् । नेपालको वर्तमान संरचनामा गाउँ र नगरपालिकाहरू सरकारको सबैभन्दा तल्लो हुन्, जसले सरकारको सेवा जनताको घरदैलोसम्म पुऱ्याउने गर्दछन् । यिनीहरूले स्थानीय तहमा जनतालाई तोकिएका सेवाहरू प्रवाह गर्दछन् । हाल गाउँ र नगरपालिकाहरू नेपालको लोकतान्त्रिक सम्बिधान र यस अन्तर्गत जारी भएका नियामावलीहरूद्वारा निर्देशित छन् । स्थानीय तहको सूचना तथा तथ्यांक संकलन र व्यवस्थापन गर्न गाउँ या नगरपालिकालाई आवश्यक हुन्छ । तसर्थ नगरपालिकाहरूले आफ्नो क्षेत्रभित्रको वस्तुगत विवरण तयार गरी त्यसैका आधारमा योजना छनौट गर्न आवश्यक भएको हो । यस नगरपालिकाहरूको वस्तुगत विवरण तयार गर्ने कार्य भएको छ ।

हालसालै विभिन्न क्षेत्रलाई समावेश गरी स्थानीय तहहरू पुनर्निर्माण गरिएको सन्दर्भमा नगर र गाउँ भित्रका सूचनाहरूलाई एकतृत गरी वस्तुगत विवरण तयार गर्न आवश्यक भएको हो । छोटो समयमा गाउँ र नगरपालिकाहरू पुनरसंरचित भएका र विकास निर्माणका कार्यहरू पनि सँगसँगै सुरु गर्नु पर्ने हुँदा यथासक्य चाँडो सूचनाहरू सङ्ग्रह, प्रवाह र अध्यावधिक गर्न आवश्यक छ । तसर्थ राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को तथ्यांकलाई आधार मान्दै द्वितीयक या सहायक स्रोतहरूको समेत आधारमा यो वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । यसमा घरधुरी सर्वेक्षणभन्दा पनि छलफल, अन्तरकृया र अन्तरवार्ताबाट पनि सूचनाहरू संकलन गरिएका छन् । तसर्थ यसले नगरपालिकाको यथार्थ सूचनासम्बन्धी आवश्यकता र सरोकारवालाहरूको चाहानालाई पूरा गर्ने विश्वास गरिन्छ ।

सुनसरीको रामधुनी नगरपालिका वि.सं. २०७४ सालमा पुनरसंरचित गर्दा त्यस अधिका कतिपय वडाहरू अन्य वडामा गाभिएका तथा अन्य दुई गाविसका वडाहरू पनि यसमा समावेश गरिएकाले नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणमा निकै ठूलो हेरफेर भएको छ । यसलाई पुनरव्यवस्थित गरी सूचनाहरू संगठित गर्नका लागि यो वस्तुगत विवरण तयार पार्ने कार्य गरिएको छ । यसका लागि आफ्नो कार्यालयको कामलाई असर नपर्ने गरी अथक परिश्रमका साथ सूचना संकलनको कार्यलाई सफल बनाउने यस नगरपालिकाका कर्मचारी मित्रहरू धन्यवाद पात्र हुनुहुन्छ । यो वस्तुगत विवरण तयारीमा सहयोग गर्ने कमन इन्टरनेसनल मेडिया प्रा.लि. लाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । यस वस्तुगत विवरणलाई नगरपालिकाको श्रोत र साधनले भ्याएसम्म त्रुटि रहित बनाउन प्रयास गरिएको छ । तर यसमा अबै केही कमिजोरी रहेको पाइएमा आगामि दिनमा यसमा क्रमिक रूपमा सुधार गरिने छ ।

धन्यवाद

श्री सूर्यप्रसाद गौतम
कार्यकारी अधिकृत/प्रमुख
रामधुनी नगरपालिका, सुनसरी

सुनसरी जिल्ला

N

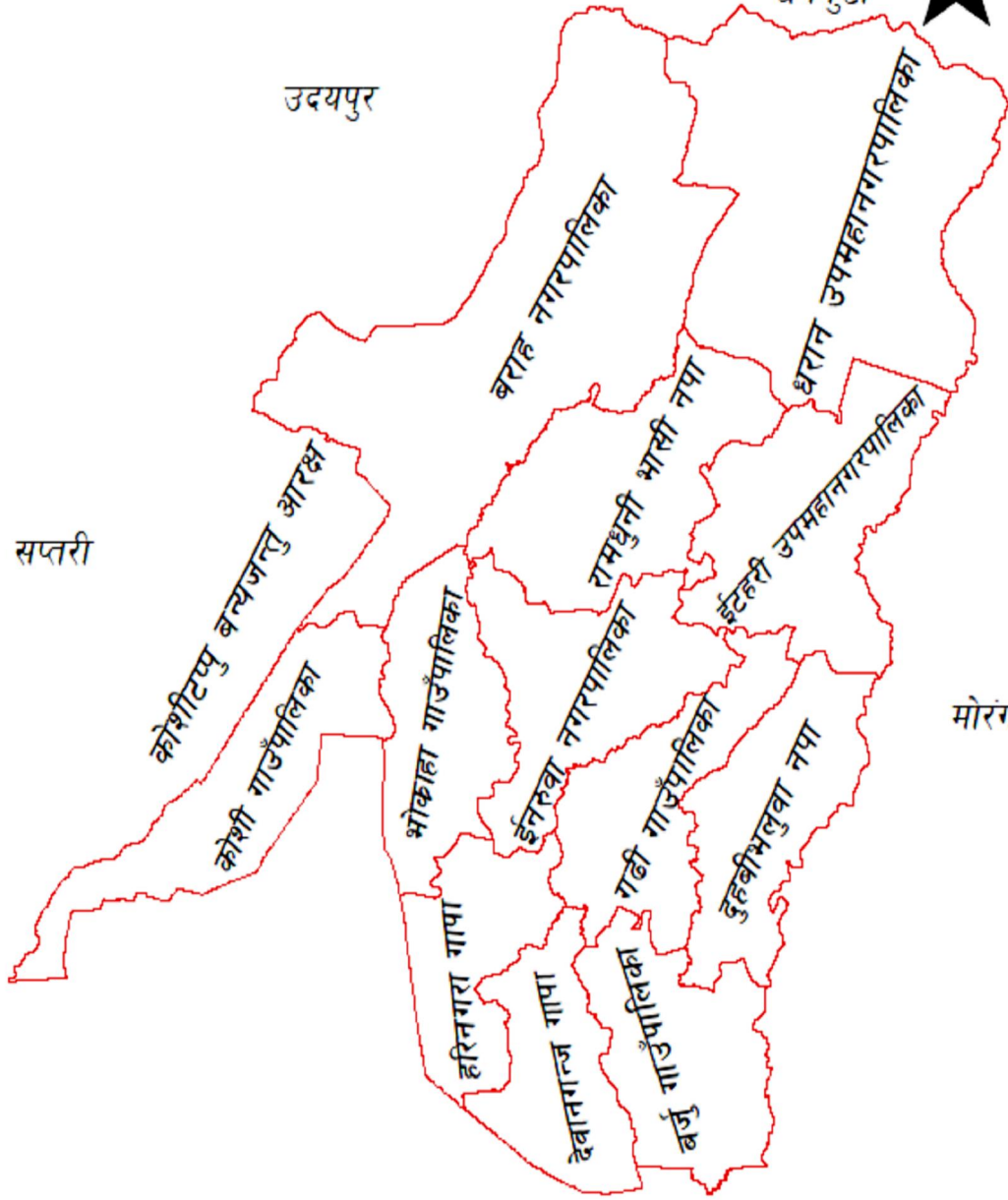
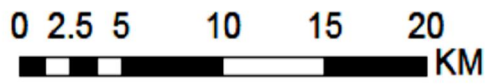
धनकुटा

उदयपुर

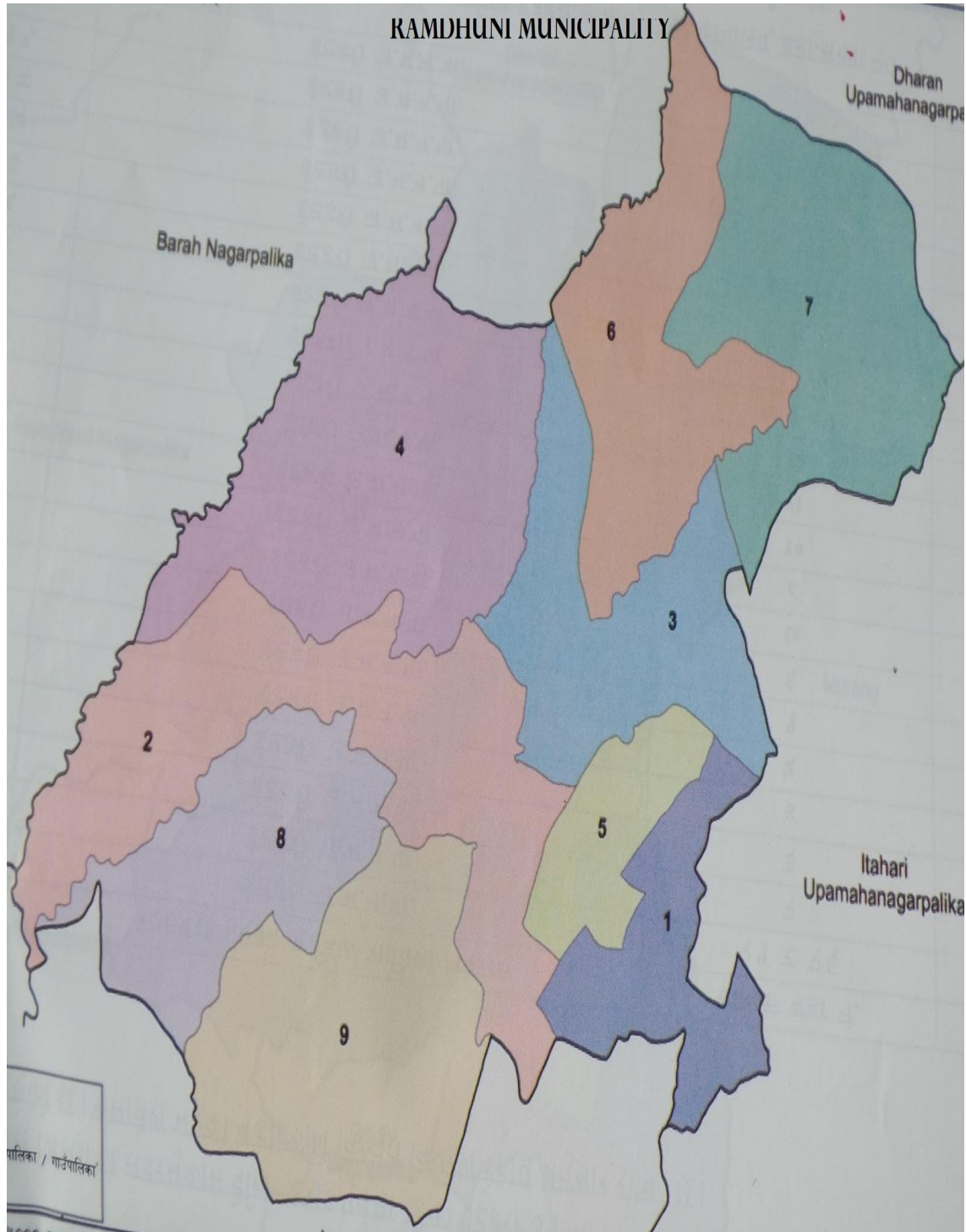
सप्तरी

मोरंग

भारत

RAMDHUNI MUNICIPALITY

नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

१. राजनैतिक तथा प्रशासनिक सिमाना		
पूर्व तर्फ:		इटहरी उपमहानगरपालिका
पश्चिम तर्फ:		वराहनगरपालिका
उत्तर तर्फ :		धरान उपमहानगरपालिका
दक्षिण तर्फ:		इनरूवा नगरपालिका
२. राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन		
वडाहरू :		९
३. भौगोलिक अवस्था/उपयोग तथा क्षेत्रफल		
भौगोलिक अवस्था:		तराई (समतल)
क्षेत्रफल:		९१.६९ वर्ग कि.मी.
मुख्य पर्यटकीय क्षेत्र:		रामधुनी
कृषि क्षेत्र:		१५१६५ हे
आवास क्षेत्र :		१४१५ हे.
वनजंगल		२०२२ हेक्टर
समुद्र सतहदेखिको उचाई		१८२ देखि १८५ मिटर
तपक्रम		१६ देखि ३६ डिग्री
औषत वर्षा		११०० मिमि
४. जनसंख्या	२०७४ साल	२०६८ साल
कुल जनसंख्या:	५५५१६	५१७२२
महिला:	२९७७३	२७७३८
पुरुष:	२४८७८	२३९८४
घरपरिवार संख्या :	११४९१	६३४७
आदीवासी जनजाती	२८३२४	
दलित	५७५०	
मधेशी पिछडावर्ग	४४१७	
अन्य जाती	१३२३१	
जनसंख्या वृद्धिदर	१.१९ प्रतिशत	
लैङ्गिक अनुपात	८६.४७ जना	
५. शैक्षिक स्थिति		
कुल साक्षरता:	६९.४९ %	
पुरुष	७८.९२%	
महिला	६१.४४ %	
आदीवासी जनजाती	६८.८३ %	
दलित वर्ग	४८.९४ %	
मधेशी पिछडावर्ग	६३.२५ %	

अन्य जाती	८१.४७ %
६. अपांगता भएको संख्या	६५८ जना
७. घरको स्वामित्व	
आफ्नै घर	१०८५५ वटा
भाडाका	४९९ वटा
संस्थागत	३५ वटा
८. घरको बनावट	
माटो र ढंगाका जग भएका घर संख्या	२४५ वटा
सिमेन्टको पिलर भएका घर संख्या	१३०४ वटा
काठको खम्बा भएका	६९१० वटा
९. घरको छाना	
खर या परालले छाएका	२०५५ वटा
जस्तापाताले छाएका	७७५७ वटा
ढलाई गरिएका	१४८३ वटा

विषयसूची

परिच्छेद एक	
पार्श्वचित्र निर्माणको परिचय	१
पृष्ठभूमि	१
मुख्य उद्देश्यहरू	२
वस्तुगत विवरणको महत्व	३
औचित्य	३
प्रयोग गरिएका विधिहरू	३
सूचना विश्लेषण र प्रस्तुतिकरण	४
वस्तुगत विवरण तयारीको क्षेत्र र सिमा	४
परिच्छेद दुई	
रामधुनी नगरपालिकाको परिचय	५
भौगोलिक अवस्थिति	५
नामकरण	५
ऐतिहासिक पृष्ठभूमि	६
हावापानी र तापक्रम	८
राजनैतिक विभाजन	८
क्षेत्रफल	९
स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाहरू	९
पर्यटकीय क्षेत्रहरूको परिचय	११
वर्तमान भूउपयोगसम्बन्धी विवरण	१९
सिंचित क्षेत्रफल	१९
वनक्षेत्र र नर्सरीसम्बन्धी विवरण	२०
सरकारी तथा सार्वजनिक जमिनको विवरण	२१
परिच्छेद तीन	
आधारभूत तथ्यांक विश्लेषण	
खण्ड एक	
व्यक्तिगत विवरण	२२
जनसंख्याको विवरण	२२
लिंगानुसार घरमूली	२३
समूहगत उमेरको जनसंख्या	२४
जातिगत जनसंख्या	३५
साक्षरता	४४
उमेर समूहअनुसारको साक्षरता	४४
जातिगत समूहको जनसंख्या	४५
उत्तीर्ण गरेको तह	४७
अशक्तता	४९
वैवाहिक विवरण	५०
खण्ड दुई	
घरायसी तथा पारिवारिक विवरण	
घरको स्वामित्व र किसिम	५२
घरको छाना	५४

खानेपानी	५४
इन्धनको श्रोत	५५
शौचालयको व्यवस्था	५७
महिलाका नाममा घर	५८
साधन र सुविधाको प्रयोग	५८
खण्ड तीन	
विविध विवरणहरू	
अपांगता परिचय पत्र लिएका	६०
खाद्यान्न आत्मनिर्भरता	६०
परिवारको स्वामित्वको जग्गा जमिन	६१
२०७२।७३ को पन्जिकरण	६२
नागरिकता र अन्य सिफारिस	६२
सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने विवरण	६३
शैक्षिकसंस्था विवरण	६४
छात्राछात्र विवरण	६४
बालविकास केन्द्र	६५
बालसन्जाल	६६
विद्यालयमा शौचालय	६६
तहगत शिक्षक विवरण	६६
विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरू	६७
खोपसेवाको विवरण	६८
खोपसेवा छाड्ने बालबालिका	६९
बाल अधिका	७०
कामदारका रूपमा रहेका बालबालिका	७२
बालसन्जाल	७२
बालक्लव	७३
स्वास्थ्यसम्बन्धी सूचकांक	७४
महिला हिंसासम्बन्धी विवरण	७४
वातावरण तथा सरसफाई	७५
हुलाकसेवा केन्द्र	७६
नगरपालिकाका भवनहरू	७६
बसपार्क र बस स्टेन्ड	७६
सिंचाईको स्रोत	७७
तालतलैया र प्राकृतिक पोखरी	७७
नगरपालिका पुग्ने समय	७७
बैंक तथा वित्तीय संस्था	७८
खुल्ला क्षेत्र	८०
चलअचल सम्पत्ति	८०
मठमन्दिरहरू	८१
सडक सन्जालको अवस्था	८१
रामधुनीबाट चल्ने यातायातका साधन	८२
प्रकोपबाट भएको क्षती	८३

ग्रामिण विद्युतीकरण	८४
दुरसन्चारसम्बन्धी विवरण	८४
व्यापारिक केन्द्रहरू	८५
सामुदायिक भवन	८५
पाटीपौवा	८६
खेलमैदानहरू	८६
विभिन्न वडावाट केन्द्रसम्मको दुरी	८६
नागरिक सचेतना केन्द्र	८७
सचेतनामूलक तालिम	८७
मुख्य पेशा र व्यवसाय	८८
कृषिउत्पादन सम्बन्धी विवरण	८९
व्यापार व्यवसाय	९०
सरकारी कार्यालयहरू	९३
एम्सीपिएम् विवरण	९४
बेरोजगार तथ्यांक	९४
नगरपालिकाका कर्मचारीहरूको विवरण	९५
स्थानीय राजनैतिक दलहरू	९७
सुकुम्बासीसम्बन्धी विवरण	९७
रेडियो स्टेशनहरू	९८
नगरपालिकाका अवशर, चुनौति र समस्याहरू	९८
सन्दर्भग्रन्थसूची	
चित्रसूची	